Lelkünk rá

(mottó) „a lélekkel együtt a test is megadta magát”

Előbb csak a vágóasztalomon található tavalyi felbontatlan lakbér meg adóbevallás borítékokat tettem-vettem-illesztettem, mégsem lehet úgy nekimenni egy könyvnek, hogy nő, s akkor első, de nem is közös látásra már szeretjük, pedig lehet, amúgy mi más lenne az első látásra, aztán innen már attitűd-váltás csapott be, felvágtam egy minden bizonnyal kedvezményes kölcsönt reklámozó ánégyes lapot könyvjelző hajszálakká, s így vágtam neki a folytatásnak, de ez is kevésnek bizonyult, nem tudtam mindent kijegyzetelni, ami szerintem fontos, végül megtanultam az egész könyvet kívülről belülre; de persze ilyenkor sajnálom ám, hogy nincs már **ep**, hogy beemelje ezt a tudást a női Kánaánból a magyar kánonba, ahogy én is itt majd persze, Király Kinga Júlia könyvéről* megteszem a magam kísérletét.

Mondjuk, de nem tehetem, hát írom, hogy a véggel lesz érdemes kezdeni, nevezetesen hány ember lett (sőt lesz!) értelmesebb, (hát írom!) egészségesebb ettől a mondjuk ki: regénytől.

Hányan tudják megvetni a lábuk így akárhány évesen is és ezt mondani: „És most mégis itt voltam.” (113. oldal) *Most. Voltam*. S ezzel megadva minden létezhető és nélkülözhetetlen paramétert: indul, zajlik és be is fejeződik e könyv! KKJ hús és vér szereplőket teremt rögtön az első oldalon, meg hozzá megfelelő démonokat is! Használja, majd kiüríti, lemezteleníti őket, és szép lassan megszabadul e névre, megnevezésre talált démonaitól és visszatér saját magához.

Mi meg közben szemtanúi lettünk egy teremtés nővé, felnőtté és emberré válásának. Máris megérte volna!

Nagyon nehéz úgy regényt olvasni, hogy ismerem a hazugságokat. Amikről szólna, amikről elvárhatnánk, hogy szóljon egy *ilyen* regény!

Ez a regény azonban hamar testet ölt és eszmél is magára, benne az alkotója is saját történelmi szövettestére. KKJ bátran, ám könnyed mozdulatokkal – és hát örömmel! – távolítja el viaszos tapaszként működő mondataival az elmúlt bő negyedszázad reumatikus fantomfájdalmait a saját önfelfogásának útjából („a hősnek hitt férfiak tisztelete tart távol elsősorban önmagunktól” 140. o.). Hamarosan eljön majd az ideje megjelölni azokat az alkotásokat, melyek majd az új irodalmi s azon belül is az új prózai század megszületésénél fontos szerepet játszottak. Ez a könyv szerintem mindenképpen ott kell majd legyen. Az írás ismét az önmagára találás eszköze, az alkotás az önmagára lelés, a saját élményekben való otthonteremtés eszköze. Az emlékek megírhatóságának a százada vagy legalábbis évtizedei jöttek el ismét. A társadalmi feldolgozás ideje vagy elmúlt már ismét, vagy soha nem is volt szükség rá!

És mindezekkel együtt a könyv élvezetes, olvasmányos, megcsinált.

* Király Kinga Júlia: *Apa Szarajevóba ment* (regény). Pesti Kalligram, 2017.

Meg teli van ilyen csapdákkal, hogy „Már egy hete csak....” és akkor már nincs kijárat belőle, már csak a beleélés van, és igazából ez benne a road movie (persze jobban szerettném snow movie-nak olvasni, ha a címet komolyan veszszük, ám minden nekem sem járhat ingyen!), ezért kell olvasni csak tovább és tovább (jaj, de jó, szól belém az élet: *„Mindig tovább, mindig tovább csak menni kell”* – Szeder-Szabó Krisztina hangján)!

Néhány jól sikerült fejezete több mint az egész. Több, jobb, szárnyalóbb. Akárcsak az északi összetett sífutásba, KKJ többféle mesteri (pl. balladai ismétlés, sűrítés, mágikus realizmus stb.) húzással játszik és játssza el nekünk a p(r)ózát. Igazából bármibe belekezdhetne, kitűnően írná meg, de egyelőre talán jobb, ha nem tudjuk (meg), mire képes! Nem vagyok biztos benne, hogy érettek vagyunk rá!

Az egész könyv anyagának felépítése egyszerű és átlátható: múlt, jelen és lélek. Így haladunk. Egyre csak befelé, ahol majd fogást találunk magunkon. A legjobb fejezetekben megvalósul: az igazi szövegtest a soul movie, már-már az élet maga: bejárjuk a múltat a jelenben és lélekké leszünk!

Mint a hittanórákról túlkorosságuk miatt sorra eltiltott kisgyerekek bölcsessége az elsőáldozás utáni kakaózás közben, villannak fel elemi igazságok itt („Felnőttnek akartam látszani, mert szíven ütött, hogy nem bízik bennem, hogy a földhöz, ami a számára a legnagyobb kincseket rejtegette, még kicsinek tart” – 33. o.; „emlékeinket másnak hajkurásztuk (...)” – 125. o.; „hogy már ne is tudjam, ki vagyok” – 140. o.; „a magamról való tudás legalább annyira repetitív, mint a hibák, amiket minduntalan elkövetek” – 153. o.; „miközben persze irigykedtem is, hogy úgy birtokol engem, ahogy én magamat soha” – 189. o.; „hogy testemnek ebbe az egyetlen darabkájába szuszakoljam a teljes integritásomat” – 193. o.; „szerettem volna újra eljutni önmagamhoz” – 194. o.; „vigasz az idegen sóhaj” – 275. o.). Vagy ahogy Nádas Péter *Saját halálában* mondja: „A lélek emlékezete nélkül a test nem érthető.” (34. o.)

Lelkünk rajta, ha nem merünk alámerülni e kitárulkozó tudásban.

Hrapka Tibor borítója szép, de úgy érzem, a funkcionalitása túlságosan egyirányú, lezáró, egyszerűsítő ígéretet tesz az olvasónak. Ezt érzem a fülszövegek kiválasztásánál is. S bár a könyv szépen jelzett fejezetekből áll, még sincs tartalomjegyzék, pedig a fejezetcímek fontos szerepet játszanak az egészben.

Sall László